

Βρυξέλλες, 12.9.2018
SWD(2018) 409 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

**Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
σχετικά με την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο**

{COM(2018) 640 final} - {SEC(2018) 397 final} - {SWD(2018) 408 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης
Εκτίμηση επιπτώσεων της πρότασης σχετικά με την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο
Α. Ανάγκη ανάληψης δράσης
Γιατί; Ποιο είναι το πρόβλημα;
Η διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό και επείγον κοινωνικό και πολιτικό πρόβλημα. Παρά την ύπαρξη ορισμένων μη κανονιστικών μέτρων, οι επιγραμματικές υπηρεσίες φιλοξενίας εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται για τη διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου.
Τι αναμένεται να επιτευχθεί με την παρούσα πρωτοβουλία;
Η πρωτοβουλία αυτή έχει ως στόχο να αυξήσει την εμπιστοσύνη στο επιγραμμικό περιβάλλον στην ψηφιακή ενιαία αγορά περιορίζοντας τη διαθεσιμότητα τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο και εξασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τους πολίτες της ΕΕ. Ειδικότερα, έχει ως στόχο να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων για τον εντοπισμό και την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου, ενισχύοντας παράλληλα τη διαφάνεια και τη λογοδοσία των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας. Στόχος του μέτρου είναι επίσης η βελτίωση της ικανότητας των αρμόδιων αρχών να παρεμβαίνουν κατά του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο και να περιορίζουν τον κίνδυνο εσφαλμένης αφαίρεσης νόμιμου περιεχομένου, καθώς και η κατάλληλη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ;
Οι περισσότερες επιγραμματικές πλατφόρμες λειτουργούν σε διασυνοριακό επίπεδο και επιτρέπουν την πρόσβαση σε περιεχόμενο ανεξαρτήτως του τόπου όπου βρίσκονται οι χρήστες ή οι πάροχοι πληροφοριών. Τα κράτη μέλη έχουν νομοθετήσει στον τομέα της αφαίρεσης παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, αλλά η ανάγκη προστασίας της δημόσιας ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο πρέπει να εξισορροπείται από τη θεμελιώδη ελευθερία της παροχής υπηρεσιών και την ελευθερία εγκατάστασης βάσει των κανόνων της ενιαίας αγοράς. Το αποσπασματικό πλαίσιο εθνικών κανόνων φαίνεται να αυξάνεται ή υπάρχει κίνδυνος να αυξηθεί, πράγμα που θα θέσει σε κίνδυνο την αποτελεσματική άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών στην ΕΕ, περιορίζοντας ταυτόχρονα και την αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, δεδομένου ότι θα έχει ως αποτέλεσμα αυξημένο κόστος συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις. Η μεμονωμένη δράση των κρατών μελών δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την πρόκληση του περιορισμού της διαθεσιμότητας παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, δεδομένης της φύσης των εν λόγω υπηρεσιών και του αναδυόμενου κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς.
Β. Λύσεις
Ποιες νομοθετικές και μη νομοθετικές επιλογές πολιτικής έχουν εξεταστεί; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Γιατί;
Στην εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζονται τρεις επιλογές, επιπλέον του σεναρίου αναφοράς, οι οποίες αντιπροσωπεύουν παρόμοια λογική παρέμβασης με διαφορετικούς βαθμούς έντασης από την άποψη της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα. Στα δομικά στοιχεία των επιλογών αυτών περιλαμβάνονται: Διατάξεις για την εναρμόνιση των διαδικασιών αφαίρεσης τρομοκρατικού περιεχομένου ή απενεργοποίησης της πρόσβασης σε αυτό κατόπιν εντολής αφαίρεσης από εθνική αρχή. Για να καταστούν δυνατές οι διαδικασίες, η εναρμόνιση περιλαμβάνει επιπλέον κοινό ορισμό του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο (εξετάζονται διαφορετικοί ορισμοί στο πλαίσιο των τριών επιλογών), καθώς και σαφήνεια όσον αφορά τη δικαστική προσφυγή που προβλέπεται για τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας και τους παρόχους περιεχομένου κατά των εντολών αφαίρεσης (κοινή σε όλες τις επιλογές). Διατάξεις για τη διασφάλιση διαφανών διαδικασιών και υποβολής εκθέσεων στις αρχές και την Επιτροπή

(παρόμοιες σε όλες τις επιλογές), οι οποίες θα αυξήσουν τη λογοδοσία και την εμπιστοσύνη στη διαδικασία επόπτευσης περιεχομένου και θα στηρίξουν τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής και τις εθνικές αρχές στην καταπολέμηση του τρομοκρατικού περιεχομένου, ενώ επιπλέον θα δώσουν στους χρήστες τη δυνατότητα να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας εφαρμόζουν τις πολιτικές τους για τη διαχείριση του περιεχομένου.

Συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με διαφορετική ένταση μεταξύ των επιλογών), η οποία θα βελτιώσει την ικανότητά τους να ενεργούν συλλογικά κατά του τρομοκρατικού περιεχομένου, αποφεύγοντας τις επικαλύψεις, και θα μειώσει την πολυπλοκότητα και το κόστος για τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασής τους με τις εθνικές αρχές όταν παρέχουν τις υπηρεσίες τους διασυνοριακά.

Επιπλέον, διατάξεις που διασφαλίζουν ότι, στις περιπτώσεις που οι εταιρείες είναι εκτεθειμένες σε τρομοκρατικό περιεχόμενο, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας εφαρμόζουν **κατάλληλα και αναλογικά μέτρα για τον προληπτικό εντοπισμό τρομοκρατικού περιεχομένου** (διαφορετικές απαιτήσεις μεταξύ των επιλογών).

Διασφαλίσεις (κοινές σε όλες τις επιλογές) και διατάξεις οι οποίες εξασφαλίζουν ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για τον εντοπισμό και την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου δεν οδηγούν σε εσφαλμένη αφαίρεση νόμιμου περιεχομένου και συμμορφώνονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Διατάξεις που **διασφαλίζουν ότι τα μέτρα είναι εκτελεστά** (κοινές σε όλες τις επιλογές), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο ορισμός νόμιμων εκπροσώπων για εταιρείες εκτός ΕΕ, η δημιουργία σημείων επαφής και η εφαρμογή ενός συνεκτικού συνόλου κυρώσεων από τα κράτη μέλη.

Η έκθεση παρουσιάζει έναν συνδυασμό των μέτρων που κρίθηκαν ως τα πλέον αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Παρουσιάζει επίσης αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων των διαφόρων δομικών στοιχείων από την άποψη της αποτελεσματικότητας.

Η εκτίμηση επιπτώσεων καταλήγει στο συμπέρασμα ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική για την επίτευξη των στόχων πολιτικής η συμπερίληψη μέτρων όπως ο ολοκληρωμένος ορισμός του τρομοκρατικού περιεχομένου, οι απαιτήσεις για αφαίρεση του περιεχομένου που επισημαίνεται μέσω εντολών αφαίρεσης εντός μίας ώρας, οι απαιτήσεις για αξιολόγηση των αναφορών τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τα κράτη μέλη, οι απαιτήσεις για λήψη προληπτικών μέτρων από τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας που είναι εκτεθειμένοι σε τρομοκρατικό περιεχόμενο με σκοπό τον εντοπισμό νέου τρομοκρατικού περιεχομένου και την πρόληψη της εκ νέου αναφόρτωσης γνωστού υλικού, η ύπαρξη αξιόπιστων διασφαλίσεων κατά της εσφαλμένης αφαίρεσης νόμιμου περιεχομένου και η πρόβλεψη υποχρεώσεων διαφάνειας.

Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας υποστηρίζουν γενικά την επιλογή του σεναρίου αναφοράς και θεωρούν ότι θα πρέπει πρώτα να αξιολογηθούν τα πλήρη αποτελέσματα των μη κανονιστικών προσπαθειών. Εάν εκδοθεί νομική πράξη, τότε υποστηρίζουν τη στοχευμένη παρέμβαση σε συγκεκριμένα ζητήματα ιδιαίτερης δημόσιας αξίας.

Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν την ανάγκη για περαιτέρω υποστηρικτικά μέτρα (δηλαδή συνέχιση της ανάπτυξης του σεναρίου αναφοράς) και στηρίζουν μια παρέμβαση που θα στοχεύει στο τρομοκρατικό περιεχόμενο. Τα κράτη μέλη τόνισαν ιδιαίτερα την ανάγκη να υπάρχουν: κοινός ορισμός του τρομοκρατικού περιεχομένου, απαιτήσεις για ανάληψη δράσης κατόπιν αναφορών, προληπτικά μέτρα, διαφάνεια και μέτρα που καθιστούν προσβάσιμο το αφαιρεθέν περιεχόμενο για σκοπούς επιβολής του νόμου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή «να υποβάλει νομοθετική πρόταση για τη βελτίωση του εντοπισμού και της απομάκρυνσης περιεχομένου που υποδαυλίζει το μίσος και υποκινεί στη διάπραξη τρομοκρατικών πράξεων».

Η κοινωνία των πολιτών που εκπροσωπεί τα ψηφιακά δικαιώματα και η πανεπιστημιακή κοινότητα στηρίζουν την εξέλιξη του σεναρίου αναφοράς. Συνιστούν προσοχή όσον αφορά ορισμένα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις κανονιστικές επιλογές, ιδίως όσον αφορά τα προληπτικά μέτρα και τις επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα. Αυτές τις ανησυχίες συμμερίστηκαν και μεμονωμένα άτομα στις απαντήσεις τους στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης: αντιπροσωπευτικό δείγμα πολιτών που απάντησε σε ειδικό Ευρωβαρόμετρο υποστήριξε τη λήψη πρόσθετων μέτρων σε επίπεδο ΕΕ κατά του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Γ. Κόστος και οφέλη της προτιμώμενης επιλογής

Η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων καλύπτει το κόστος και τα οφέλη των μέτρων που περιλαμβάνονται σε κάθε

επιλογή. Η εκτίμηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η επιλογή 3 είναι η πλέον αποτελεσματική. Η επιλογή πολιτικής θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων πολιτικής και θα αποφέρει τα περισσότερα οφέλη σε σχέση με την κλίμακα και την έκταση του προβλήματος. Μολονότι η τρίτη επιλογή αναμένεται να έχει τον μεγαλύτερο οικονομικό αντίκτυπο σε σχέση με το αναμενόμενο κόστος και τον πρόσθετο διοικητικό φόρτο, θα αποφέρει τα υψηλότερα οφέλη.

Δ. Παρακολούθηση

Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;

Θα καταρτιστεί λεπτομερές πρόγραμμα παρακολούθησης των εκροών, των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων της νομοθεσίας για την τεκμηρίωση της αξιολόγησης. Η παρακολούθηση θα βασίζεται κυρίως σε πληροφορίες από τα κράτη μέλη που θα συγκεντρώνονται από τις αρμόδιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και οι οποίες θα συμπληρώνονται από δημοσιευμένες εκθέσεις διαφάνειας. Άλλα δεδομένα, ιδίως όσον αφορά τα προληπτικά μέτρα, θα παρέχονται από παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας στο πλαίσιο των υποχρεώσεών τους να υποβάλλουν εκθέσεις. Η εν λόγω παρακολούθηση θα συμπληρώνεται, σε όλες τις επιλογές, από έρευνα για την καλύτερη κατανόηση της διάδοσης του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, καθώς και από την παρακολούθηση της τεχνολογικής εξέλιξης όσον αφορά τα αυτοματοποιημένα εργαλεία αφαίρεσης παράνομου περιεχομένου.